

NOTAT

Bedømmelsesudvalgenes begrundelse for valg af vindere af Beskæftigelsesministeriets Prisopgaver for 2019

November 2020

Beskæftigelsesministeriets prisopgave for 2019 i arbejdsmarkedsøkonomi

Bedømmelsesudvalget har valgt at tildele prisen på 25.000 kr. for bedste prisopgave inden for arbejdsmarkedsøkonomi til Sandru Surendran og Jacob Østermann for deres kandidatspeciale ”Secondary Effects of Lowering Benefits - An empirical examination of exits from cash benefit and moving patterns”.

Som begrundelse for at tildele specialet prisen anfører bedømmelsesudvalget følgende:

Sandru Surendran og Jacob Østermann har skrevet et interessant speciale, hvori de undersøger effekten af Jobreform fase I fra 2015. Reformen betød lavere overførsler for en række kontanthjælpsmodtagere som følge af indførelsen af kontanthjælpsloftet og 225-timersreglen. Mens effektevalueringslitteraturen typisk fokuserer på beskæftigelseseffekten af arbejdsmarkedsreformer, undersøger Sandru og Jacob en bredere kam af afledte effekter af Jobreform fase I. Opgaven vedrører et interessant og vigtigt emne, nemlig at vi er nødt til at vide noget mere om hvordan reformer, som er implementeret for at øge incitamenter til at arbejde, dels kan have andre afledte effekter, samt mere eksakt, hvordan mekanismen er omkring, hvordan reformerne virker.

Den økonomiske teoretiske såvel som den empiriske litteratur har tidligere primært fokuseret på den direkte effekt at en nedsættelse af ydelser på reduktionen antal personer på denne ydelse. Sandru og Jacobs speciale bidrager dermed til en voksende litteratur omkring afledte effekter, hvoraf nogle kan være utilsigtede. Deres opgave kan være med til at etablere videre forskningsprojekter og analyser, som kan skabe mere viden omkring de samlede makroøkonomiske effekter af incitamentsskabende økonomiske reformer.

I specialet finder Sandru og Jacob, at reformen reducerede antallet af kontanthjælpsmodtagere med ca. 900 personer, mens effekten på beskæftigelse var på 300 personer. Den positive beskæftigelseseffekt udgør dermed kun ca. en tredjedel af den samlede reduktion i antallet af kontanthjælpsmodtagere. Dette afspejler bl.a., at ca. 200 flere personer overgik fra kontanthjælp til at modtage visitationsydelse (primært ressourceforløb), og at lidt mindre end 100 personer påbegyndte en uddannelse. Hertil kommer en residual på ca. 300 personer, som bl.a. skyldes overgang til selvforsørgelse.

Som et eksempel på afledte effekter undersøger specialet om ledige vælger at flytte bolig og område som følge af ydelsesreduktionen. Resultatet af denne analyse viser, at reformen bidrog til 530 flytninger, hvoraf de 340 var til boliger med en billigere husleje. Der findes endvidere indikation på, at reformen medførte stigende flytning til social sårbare områder.

Sandrus og Jacobs speciale viser således, at om end det er vigtigt at undersøge et bredere spektrum af afledte effekter af arbejdsmarkedsreformer, er den kortsigtede effekt af Jobreform fase I på det offentlige budget primært drevet af den mekaniske effekt af ydelsesreduktionen og reformens positive beskæftigelseffekt.

Prisen tildeles til disse to specialeskrivere da det en veludført afhandling, som berører et vigtigt emne, nemlig hvordan arbejdsudbudsreformer kan have afledte effekter. Dette er et underbelyst forskningsområde, men naturligvis uhyre relevant ifht at vurdere de samlede effekter af ændringer i ydelsessystemet. Specialet bidrager dermed blandt andet med aktuel viden til det arbejde, der foregår i regi af Ydelseskommisionen ifht at evaluere kontanthjælpssystemet.

Bedømmelsesudvalget har bestået af professor Michael Svarer, Aarhus Universitet, lektor Daniel le Maire, Københavns Universitet, lektor Birthe Larsen Copenhagen Business School og kontorchef Lasse Bank, Beskæftigelsesministeriet.

Beskæftigelsesministeriets prisopgave 2019 i arbejds- og ansættelsesret

Bedømmelsesudvalget har på grundlag af opslagens kriterier for tildeling af prisen for bedste indleverede juridiske bachelorrapport eller kandidatspeciale inden for dansk arbejds- og ansættelsesret i 2019 valgt at tildele prisen på 25.000 kr. til Anders Neerskov Sørensen for et speciale med titlen ”Erhververs hæftelse for lønmodtagerkrav ved virksomhedsoverdragelse i konkurs”.

Som begrundelse for at tildele specialet prisen for 2019 anfører bedømmelsesudvalget følgende:

Specialet behandler et emne af betydelig aktualitet for det danske arbejdsmarked og er kendetegnet ved grundige, selvstændige og reflekterende analyser af en række velvalgte problemstillinger om virksomhedsoverdragelse under konkurs. Analyserne bidrager generelt med viden om et kompliceret retsområde, herunder den EU-retlige baggrund for det danske regelsæt.

Specialet har særligt sigte på at analysere de hæftelsesmæssige risici, som en erhverver påtager sig ved at overtage en virksomhed, der er under konkursbehandling.

Forfatteren sætter med rette fokus på Højesterets principielle dom af 17. oktober 2017 (U 2018.471 H) om en erhververs hæftelse for en uberettiget opsigelse af en tillidsrepræsentant, der var blevet opsagt og fristillet af konkursboet før overtagelsen. Dommen medfører ifølge forfatteren en usikkerhed om rækkevidden af hver-

veres hæftelse for økonomiske krav, der er opstået før overtagelsen af en konkursramt virksomhed, som ikke hensigtsmæssig for hverken lønmodtagere, virksomheder eller samfundet. Forfatteren har afslutningsvis en række interessante overvejelser om mulige justeringer af lovgivningen med sigte på at gøre retstilstanden mere klar og fastholde mulighederne for, at et konkursbo kan sælge hele eller dele af virksomheden.

Bedømmelsesudvalget har bestået af forhenværende højesteretsdommer og formand for Arbejdsretten Lene Pagter Kristensen, afdelingschef Sidsel Nordengaard, Beskæftigelsesministeriet, lektor, ph.d. Natalie Videbæk Munkholm, Aarhus Universitet, og professor, dr. jur. Jens Kristiansen, Københavns Universitet.

Beskæftigelsesministeriets prisopgave 2019 i arbejdsmarkeds-politik

Begrundelse for tildelingen af prisen for det bedste arbejdsmarkedspolitiske speciale i 2019 til Karoline Larsen Kolstad for specialet ”Performance information i et markarbejderperspektiv”:

Karoline Larsen Kolstad har skrevet et speciale, som lever op til alle de kriterier, som vi stiller til et prisvindende speciale. Det er et fremragende speciale – og bedømt som et sådant. Det behandler et vigtigt arbejdsmarkedspolitisk emne, som Beskæftigelsesministeriet har lagt vægt på i forbindelse med udskrivningen af konkurrencen, nemlig forholdet mellem kommunerne og beskæftigelsesindsatsen. Endelig er det et helstøbt speciale i den forstand, at der er sammenhæng mellem specialets abstrakte teoretiske elementer på den ene side og dets meget konkrete policy analyser på den anden.

Specialet analyserer konkret effekten af Beskæftigelsesministeriets benchmark-system angående kommunernes beskæftigelsesindsats, som har fungeret siden 2018. Heri rangeres kommunerne i forhold til, hvor mange borgere der er på offentlig forsørgelse i forhold til et forventet antal borgere, der udregnes på baggrund af de forskellige vilkår vedrørende sociale forhold, andel af ikke-vestlige indvandrere, socioøkonomiske forhold m.v., som findes i kommunerne.

Formålet med benchmarking-systemet er at finde ud af, hvilke kommuner der klarer sig meget godt, og hvilke der klarer sig mindre godt, således at de sidste kan lære af de første. I dette speciale analyseres i den forbindelse, hvorvidt sagsbehandlerne ved de kommunale jobcentre faktisk omsætter en sådan performance information fra beskæftigelsesministeriet til reelle ændringer i beskæftigelsesindsatsen over for borgerne. Med andre ord er spørgsmålet i specialet, hvorvidt og hvordan benchmarkings-systemet har effekt.

Svaret på spørgsmålet er, at det har det. Effekten er imidlertid sandsynligvis ikke helt som forventet. På den ene side viser analysen, at performance informationen faktisk fører til en række adfærdsændringer blandt sagsbehandlerne. Benchmark-systemet er således ikke spildt papirarbejde. På den anden side viser analysen også, at jo mere negativ performance informationen er, jo mere rationerer sagsbehandlerne serviceydelse til borgerne. Konkret sker der i så fald en stigning i antallet

af samtaler og et fald i antallet af aktiveringsforløb blandt jobcentrene, der modtager en negativ performance score.

Sidstnævnte lægger op til, at Beskæftigelsesministeriet mere formelt understøtter opbygningen af læring blandt de kommuner, som klarer sig dårligere end forventet. Tydeligvis lærer kommuner, der klarer sig dårligt, ikke blot uden videre af de kommuner, som klarer sig bedst. Der skal skabes et bedre formelt forum, således at det bedre kan ske.

Der er tale om et speciale, som både er akademisk meget solidt og i allerhøjeste grad praktisk anvendeligt.

Bedømmelsesudvalget har bestået af professor Peter Nedergaard, Københavns Universitet, professor Flemming Larsen, Aalborg Universitet, professor Vibeke Lehmann, Aarhus Universitet, samt afdelingschef Jens Erik Zebis, Beskæftigelsesministeriet.